

ВІДГУК

офіційного опонента доктора психологічних наук, професора
Фоменко Карини Ігорівни
на дисертацію **Стецюка Юрія Олеговича**
«ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МЕДІАЦІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності
053 – психологія

Актуальність теми дослідження. Актуальність дисертаційного дослідження Стецюка Юрія Олеговича полягає в існуванні суперечності між потребою соціальної практики у фахівцях із соціальної допомоги, здатних здійснювати психологічно виважену медіаційну взаємодію, та недостатньою теоретико-методологічною розробленістю психологічних особливостей формування відповідної компетентності у системі професійної підготовки соціальних працівників. Попри безумовну важливість медіаційної діяльності сьогодні медіація у науковому аналізі здебільшого розглядається не як окремий феномен, а як допоміжний або прикладний елемент ширших за обсягом або суміжних за функціями компетентностей.

У представленому Ю.О. Стецюком дослідженні подано відповіді на важливі питання, що ставлять перед собою психологи: по-перше, у чому полягає психологічний зміст медіаційної компетентності; по-друге, яка структура та чинники розвитку медіаційної компетентності соціального працівника; і третє: яким чином можна сформувати медіаційну компетентність у майбутніх соціальних працівників? Відповіді на ці та інші питання автором переконливо надані у даній дисертації.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертація має традиційну структуру, яка складається з анотацій, вступу, трьох розділів, списку використаних джерел і висновків до кожного з них, висновків за результатами дослідження та додатків. Структура роботи є логічною та сприяє розкриттю теми і досягненню мети дослідження, яка полягає у в обґрунтуванні психологічної структури та сутнісних особливостей

медіаційної компетентності, визначенні умов її формування у майбутніх соціальних працівників у процесі професійної підготовки. Мова, якою написана робота, вирізняється літературністю і науковістю.

На схвалення заслуговує визначена дослідницею наукова новизна дисертаційного дослідження, що полягає у обґрунтуванні особливостей формування медіаційної компетентності майбутніх соціальних працівників як цілісного процесу, що поєднує розвиток рефлексивності, емоційної регуляції, суб'єктності та смислового опосередкування конфліктної взаємодії; створенні цілісної теоретичної моделі формування медіаційної компетентності майбутніх соціальних працівників, що відображає психологічний зміст професійної підготовки та логіку поетапного розвитку її структурних компонентів; обґрунтуванні рівнів розвитку медіаційної компетентності майбутніх соціальних працівників та визначено характер взаємозв'язків між її структурними компонентами; визначенні структури медіаційної компетентності з урахуванням її психологічного змісту та можливостей емпіричної операціоналізації.

Міра обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Дисертантом здійснено аналіз достатньої кількості першоджерел за проблемою дослідження. Ним коректно підібрано і використано валідні та надійні методики, які відповідають предмету, меті і завданням дослідження, що дало можливість отримати широкий спектр наукових результатів і досягти мети дослідження. Дослідницька вибірка репрезентативна. Все це вказує на високий ступінь обґрунтованості отриманих Ю.О. Стецюком наукових положень, висновків і сформульованих рекомендацій, а сама робота відповідає сучасним вимогам до дисертацій.

У вступі обґрунтовано актуальність досліджуваної проблеми, науково коректно визначено мету і завдання дослідження, визначено об'єкт та предмет, окреслено систему використаних у роботі дослідницьких методів, розкрито наукову новизну та практичну значущість результатів проведеного дослідження.

У теоретичному розділі дисертації Ю.О. Стецюка наводиться огляд і аналіз наукової літератури з проблеми, розглядаються основні теоретичні підходи до медіаційної компетентності особистості, її ролі у професійній діяльності соціального працівника.

У другому розділі автором представлені результати емпіричного дослідження комунікативного, конфліктологічного та операційного компонентів медіаційної компетентності соціальних працівників. Дисертантом доведено, що тип професійної ідентичності виступає ключовим диференціувальним чинником розвитку усіх компонентів медіаційної компетентності.

У третьому розділі дисертантом представлено теоретико-методологічне обґрунтування, структуру та аналіз ефективності розробленої авторської програми розвитку медіаційної компетентності соціальних працівників.

Дисертація завершується логічно побудованими висновками, які узагальнюють зміст дисертаційного дослідження.

Отже, проведений аналіз основної частини роботи вказує на те, що здобувачем в ході виконання дослідження було досягнуто поставленої мети, а дисертація є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих роботах здобувача Ю.О. Стецюка. Основні положення дисертації відображені у 10 публікаціях, з яких 4 статті - у наукових фахових виданнях України з психології. Результати роботи в достатній мірі висвітлені в представлених публікаціях автора.

Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету на тему: «Психосоціальне деталювання суспільних та особистісних подій як технологія мислевчинення» (номер держаної реєстрації 0123U104568).

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Визнаючи високий теоретико-методологічний і методичний рівень проведеного Ю.О. Стецюком дослідження, доцільно навести такі дискусійні положення роботи, які, напевно, можуть бути напрямами подальшої розробки даної проблеми, а саме:

1. Дослідження виграло якби автором поряд з регресійними рівняннями по вибірці в цілому та по вибірці здобувачів було визначено ще одне рівняння для працюючих фахівців з соціальної роботи.

2. Дослідження виграло якби автором в оцінці медіаційної компетентності було враховано таку незалежну змінну, як стаж професійної діяльності.

3. На наш погляд, дослідження виграло, якби автором у результатах впровадження програми розвитку медіаційної компетентності було перевірено окремий вплив програми-тренінгу через зіставлення зрушень у двох експериментальних групах – у першій, де було впроваджено тільки спецкурс, та у другій – спецкурс разом із тренінгом.

Висловлені зауваження не знижують значущості дисертаційної роботи Ю.О. Стецюка, достовірність її висновків, наукову новизну та вагомість одержаних результатів.

Загальні висновки. Дисертаційне дослідження виконано автором на високому науковому рівні, а отримані нові науково обґрунтовані експериментальні результати є суттєвим внеском у сучасну українську психологію.

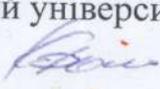
Висловлені зауваження не знижують значущості дисертаційної роботи. Дисертаційне дослідження Ю.О. Стецюка виконано на високому науковому рівні, а отримані нові науково обґрунтовані експериментальні результати є суттєвим внеском у сучасну психологію.

Дисертаційне дослідження, виконане Ю.О. Стецюком за темою «ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МЕДІАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ», є самостійним, завершеним, творчим

науковим дослідженням, яке відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 року, а її авторка – Стецюк Юрій Олегович - заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 – Психологія.

Офіційний опонент:

доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

 Карина ФОМЕНКО

Підпис
засвідчується закр.

